

SENTÈNCIA

En nom del Poble Andorrà.-

A la vila d'Andorra la Vella, el 30 de novembre del 2017.

Reunida la Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY i els magistrats M.I. Sr. Vincent ANIÈRE i M.I. Sra. Eulàlia AMAT LLARI, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- Per demanda civil en reclamació de quantitat, formulada mitjançant escrit presentat en data 22 de febrer del 2011, contra la societat C SA, la representació processal de la societat I SA sol·licitava, després d'invocar els antecedents de fet i fonaments de dret que considerà escaients, que es dictés sentència condemnant a la defenent a pagar a la seva mandant la quantitat de 82.881,86.- euros, amb unió dels interessos legals corresponents d'ençà la data de la contesta a la demanda, així com al pagament de les costes judicials, inclosos els honoraris d'advocat i de procurador.

II.- Previ dos aplaçaments de comú acord, per escrit de data 5 d'abril del 2011, la representació processal de la societat C SA presentà un escrit per

mitjà del quin s'oposava a la demanda presentada per l'adversa i formulava demanda reconvençional i, després d'invocar els antecedents de fet i fonaments de dret que considerà escaients, sol·licitava que es dictés sentència desestimant íntegrament la demanda i estimant la reconvençional, amb els següents pronunciaments:

- *“que es declari que I SA ha incomplert el contracte en no haver lliurat en temps i en forma els projectes a què es va obligar.*
- *Que es condemni a I SA a satisfer a C SA la quantitat de 72.194,13.- euros consistent en la quantitat que se li ha satisfet de més per la feina feta d'acord amb el pressupost (52.569,33.- euros) amb més la quantitat que correspondria a la única façana singular entregada (19.634,80.- euros que resulten de dividir per 7 el pressupost de les façanes singulars), amb els interessos legals des la data de contesta a la reconvenció.*
- *Que es condemni a I SA a satisfer a C SA la totalitat de les costes processals, inclosos els honoraris d'advocat i procurador.”*

III.- Per escrit de data 28 de juny del 2011, la representació processal de la societat I SA presentà un escrit per mitjà del quin replicava en el sentit acostumat i contestava a la demanda reconvençional formulada per l'adversa, oposant-se a la mateixa i sol·licitant que es dictés sentència condemnant a la defenent a satisfer-li la suma de 62.881,86.- euros, juntament amb els interessos generats d'ençà de la contesta a la demanda, així com desestimant íntegrament la demanda reconvençional formulada de contrari, tot això amb imposició a l'adversa de la totalitat de les costes judicials causades, incloses les despeses derivades de la intervenció d'advocat i procurador, així com dels pèrits que eventualment intervinguessin en la present causa.

IV.- Previs tres aplaçaments de comú acord entre les parts, per escrit de data 4 d'octubre del 2011 la part defenent (i agent reconvençional) passà a duplicar en el sentit acostumat.

V.- La Sentència dictada per l'Hble. Tribunal de Batlles en data 7 de febrer del 2017 va decidir:

“Primer.- *Que estimant la demanda formulada per la representació processal de la societat I SAU contra la societat C SL, hem de condemnar i condemnem a aquesta darrera a*

abonar a la part agent la quantitat de 62.881,87.- euros juntament amb els interessos legals devengats des de la data de contesta a la demanda, a saber el dia 5 d'abril del 2011.

Segon.- *S'escau desestimar en la seva totalitat la demanda interposada per la representació processal de la societat C SL contra I SAU i absoldre a aquesta darrera de les pretensions que en ella s'hi formulaven.*

Tercer.- *S'escau imposar a la part defenent les costes ocasionades arran de la tramitació del present litigi, incloses aquelles derivades de la intervenció d'advocat i procurador, a acreditar en període d'execució de sentència."*

VI.- Contra l'esmentada resolució formula recurs d'apel·lació la representació processal de la societat C SL i, en virtut dels arguments que exposa en les seves conclusions, sol·licita, de forma principal, la seva revocació íntegra, en el sentit d'estimar íntegrament el *petitum* contingut en l'escrit de contesta a la demanda i estimar la demanda reconvencional, amb els pronunciaments continguts als escrits evacuats per la seva representació processal, amb condemna de I en les costes de les dues instàncies. Subsidiàriament, sol·licita que es reformi la dita Sentència en el sentit d'apreciar les errades contingudes en l'informe de P, aplicant els percentatges màxims admesos per la seva mandant i condemnant a l'adversa al pagament de les costes del procediment.

Ha actuat com a magistrat ponent la M.I. Sra. Eulàlia AMAT LLARI

FONAMENTS DE DRET

I.- No és objecte de debat en les presents actuacions que el mes de maig del 2007 la societat C SA va encarregar a I SA la realització d'un projecte complet d'estructures i constructiu de façana singular en relació a uns habitatges del conjunt residencial Q dels quals la primera era promotora, d'acord amb el projecte d'arquitectura elaborat per l'equip d'arquitectes A i B. El citat projecte comprenia l'assistència tècnica a les obres, recollia un programa del treballs a realitzar, la metodologia a seguir, així com la previsió del seu cost, que es fixava en 466.488 euros, i un calendari de pagaments (foli 7). No es discuteix tampoc que aquest projecte va ser acceptat per l'adversa, signant el

Sr. X.S.M. que actuava per compte i representació de C SA (foli 26), encara que les parts discrepen sobre si es va acceptar parcialment o totalment. D'altra banda, els litigants accepten que l'assistència tècnica a les obres per part de l'agent no es va produir i no es reclama, perquè l'obra no s'havia executat quan es va presentar la demanda que dóna origen al present procediment.

En reclamació dels treballs realitzats, I SA va presentar diverses factures a càrrec de C SA, que, segons afirmava la seva representació processal en la demanda que va formular contra l'adversa i que dóna origen al present procediment, aquesta no va abonar en la seva totalitat, deixant un ròssec deutor de 82.881,86 euros, quantitat que va reduir en el seu escrit de rèplica a 62.881,86 euros, acceptant un pagament fet en darrer terme.

II.- La representació processal de C SA es va oposar a la demanda formulada per l'adversa argumentant, fonamentalment, que l'agent li havia lliurat el projecte d'estructura dels set edificis que comprenia el conjunt, que l'arquitecte Sr. J.S. no va acceptar per presentar greus deficiències, i un sol projecte de façana dels set que es requerien i tenint en compte que l'agent no va saber resoldre el problema de filtracions d'aigua que va aparèixer al soterrani del projecte constructiu, de tal manera que la seva mandant va haver d'encomanar la seva solució a l'empresa G SLU, que va presentar uns honoraris de 23.493,60 euros, que havia d'assumir l'agent i que, en tot cas, ella havia abonat a l'agent més del que li devia.

Per aquestes raons, la defenent va formular demanda reconventional, reconeixent que l'agent tenia dret a cobrar, malgrat les deficiències, la suma de 170.240 euros pel projecte complet de l'estructura i, com a màxim altres 19.634,80 euros pel projecte singular d'una façana, de tal manera que, havent abonat ella l'import de 242.434,13 euros, restaven al seu favor 52.569,33 euros, o 72.194,13 euros si s'admetia el seu argument de que el projecte d'una sola façana no li era d'utilitat.

III.- En el seu escrit de rèplica, la representació processal de la societat I SA argumentava que el projecte presentat per l'agent va ser aprovat en la seva

totalitat i no parcialment, com defensava la defenent, excepte pel que fa referència a l'assistència tècnica que finalment no es va portar a terme i no es reclamava. En el citat escrit manifestava igualment que, per tal de poder desenvolupar els treballs que se li havien encomanat, era precis que se li hagués proporcionat la definició del projecte bàsic per part dels arquitectes, que li havia de lliurar l'adversa, i que aquest es van allargar molt respecte dels terminis inicialment previstos, la qual cosa va condicionar directament el treball de la seva mandant, endarrerint-lo i quan se li va proporcionar es va fer de manera incompleta, afirmant també que l'estabilització dels talussos per evitar filtracions no era una feina a la què ella s'hagués obligat i que el projecte realitzat per el G SLU no s'adequava a les necessitats de la seva mandant.

Per totes aquestes raons, afirmava que les parts van acordar que sols es definís i projectés un sol projecte estàndard detallat de façana singular i extrapolar aquesta solució a la resta dels edificis, raó per la qual es van anul·lar dues factures referents a les altres façanes, que mai es van reclamar. Per últim, manifestava que l'adversa no pagava mai puntualment i anava fent pagaments a compte, que ella anava imputant a les factures emeses i que la suma finalment deguda per la defenent era la de 62.881,86 euros, ja que C SL va abonar finalment 20.000 euros més del seu deute, pagament del qual ella no havia tingut coneixement en el seu moment.

IV.- En període de proves I SA va sol·licitar un informe pericial i l'Hble. Batlle va nomenar al Sr. B.R.S. adscrit a P per tal de portar-lo a terme i el citat senyor i l'arquitecte Sr. J.M.J. el van signar en data 11 de gener del 2013 (foli 278 i ss), arribant a la conclusió de que C SL havia de pagar a I SA el 96,22% dels honoraris corresponents al concepte "proyecto completo de estructura" i el 65,46% dels honoraris corresponents al de "proyecto constructivo de fachada singular", raó per la qual la Sentència objecte del present recurs, d'acord amb aquesta pericial, considera que les quantitats que quedarien per satisfer a l'agent eren superiors a les reclamades per aquesta, raó per la qual estima la demanda formulada per la representació processal de la societat I SA i condemna a la societat C SL a abonar a la primera la suma de 62.881,87 euros, més els interessos corresponents i desestima la totalitat de la demanda

interposada per aquesta darrera contra la primera i imposa a la defenent les costes de la instància.

V.- Contra l'esmentada decisió formula recurs d'apel·lació la representació processal de C SL argumentant que el peritatge realitzat per P no tenia cap mena de fonament, que els càlculs per determinar el grau d'acompliment percentual de les tasques encomanades fets pel pèrit eren un despropòsit i, amb caràcter subsidiari, que el dit peritatge presentava greus deficiències que havien comportat una greu errada en l'apreciació de la dita prova pericial per part de l'Hble. Tribunal de Batlles, ja que el percentatge màxim que hauria de satisfer la seva mandant s'ha de reduir del 96,22% al 92,44% i, en relació al projecte de façana, del 65,46% al 30,70%, o més subsidiàriament encara, sense tenir en compte la darrera correcció del 35,93%.

Per totes aquestes raons, sol·licita de forma principal que es revoqui la Sentència d'instància en el sentit d'estimar íntegrament el *petitum* contingut en el seu escrit de contesta a la demanda i s'estimi la reconvençional, condemnant a l'adversa al pagament de les costes de les dues instàncies o, subsidiàriament, que es reformi la citada Sentència en el sentit d'apreciar errades a l'informe de P en què es va basar, aplicant els percentatges màxims acreditats per la seva mandant i condemnant a l'adversa al pagament de les costes generades a les dues instàncies, inclosos els honoraris d'advocat i procurador de la seva mandant i els dels pèrits intervinents.

VI.- Per tal de donar resposta als arguments de la recurrent, cal posar de relleu que va ser la representació processal de la societat I SA la que va demanar en el curs de les actuacions que es portés a terme una pericial efectuada per un pèrit nomenat per l'Hble. Batlle per tal d'emetre un dictamen sobre aquells punts de caràcter eminentment tècnic en relació als quals hi havia discrepància entre les parts (foli 160), raó per la qual, mitjançant Providència de data 18 d'abril del 2012, es va nomenar al Sr. B.R.S. adscrit a P amb aquesta finalitat, mentre que C SL es va limitar a demanar una testifical dels professionals que, per encàrrec seu, van intervenir en els projectes d'obra

que es van portar a terme, de tal manera que consta a les actuacions un sol informe pericial que es pugui considerar imparcial.

D'altra banda, la societat C SL va demanar l'ampliació de la prova proposada per l'adversa, fent al pèrit les preguntes que va considerar adients i va fer la corresponent provisió per atendre als seus honoraris (foli 250). No obstant, quan P va presentar el seu informe preliminar, el mes de gener del 2013 (foli 278), del qual es va donar trasllat a les parts concedint-los-hi quinze dies per tal de que manifestessin el que tinguessin per convenient (folis 279 i 280) va demanar tres aplaçaments per respondre, sense presentar finalment cap escrit d'al·legacions (foli 285), de tal manera que va desaprofitar la possibilitat que se li oferia de que el pèrit expliqués les raons de les seves conclusions, o rectificqués els errors que la defenent va al·legar en el seu escrit de conclusions, i que reproduïx en aquesta alçada, quan ja no hi havia possibilitat de que el pèrit aclarís, si era precís, unes conclusions rellevants per resoldre el present plet i de que l'adversa s'oposés a les mateixes.

Per aquesta raó, malgrat els Srs. J.S. (arquitecte contractat per la defenent per tal de realitzar el projecte de Q), J.R. (arquitecte del citat projecte juntament amb el Sr. J.S.) i X.B. (contractat pel Sr. J.S. per la realització del projecte d'estructures del citat conjunt immobiliari), van respondre a les preguntes que se'ls hi feien (foli 309 en relació al 167, 313 en relació al 170 i 317 en relació al 173) recolzant les manifestacions de la defenent, el cert és que sols hi ha en les actuacions un peritatge que es pugui presumir imparcial sobre unes qüestions eminentment tècniques, mentre que les raons per les quals la recurrent s'oposa a les pretensions de l'adversa en les seves conclusions no han pogut ser contradites per aquesta, ni s'han recolzat en el criteri d'un pèrit que, com a mínim, no hagués participat en l'obra per encàrrec de la recurrent .

VII.- D'altra banda, la recurrent recull en el seu escrit de conclusions les seves discrepàncies en relació al peritatge portat a terme per P, que van ser examinats curosament i desestimats per l'Hble. Tribunal de Batlles, greuges que es reiteren en aquesta alçada sense que la recurrent argumenti de manera

suficient el motiu per el qual la decisió de l'Hble. Batlle és errònia, raó que seria més que suficient per desestimar aquest recurs.

No obstant, per tal de donar una resposta més complerta si cap als arguments de la recurrent, cal posar de relleu en relació a la proporcionalitat del compliment del seu encàrrec per part de l'agent pel que fa a la façana singular, que, com reconeix la part agent, sols es va realitzar el projecte d'una de les set façanes singulars de l'immoble, però que, com destaca la Sentència d'instància, aquesta actuació es va produir com a conseqüència del fet de que la recurrent no li va proporcionar a l'agent en el seu moment la necessària definició de les restants façanes, com es destaca al correu enviat pel Sr. E.B., de I SA, al Sr. X.S.M., de C SL (foli 121). D'altra banda, del citat correu sembla deduir-se que els arquitectes van acceptar que sols es lliurés el projecte de la Q3 (foli 123), sense que consti que la defenent s'oposés a aquestes manifestacions en el seu moment, ans al contrari, de l'informe signat per l'arquitecte J.R. (foli 180) es dedueix que "Igualment, la Direcció Facultativa facilità una de les Q completa en 3D, de la què I SA havia d'extreure la geometria de l'estructura de la coberta i façana que suportaria els plans de façana inclinats. S'acordà que una volta estudiat el sistema complet s'extrapolaria a la resta d'edificis." i que "Finalment la Direcció Facultativa acceptà desenvolupar tridimensionalment una sola Q, davant la negativa de la societat I SA de realitzar aquest treball". Finalment, la recurrent argumenta que tots els blocs eren diferents, raó per la qual les solucions no es podien extrapolar d'una façana a les altres restants, no obstant, no sols s'ha acreditat l'acord al què van arribar les parts en aquest sentit, sinó que l'agent va anul·lar les factures que es referien a la seva actuació en relació a les altres façanes per import de 46.146,79 i 23.251,19 euros (foli 128), sense que consti que l'adversa s'oposés a aquesta anul·lació.

Pel que fa a l'aparcament dels edificis, la recurrent aporta junt amb el seu escrit de contesta a la demanda un certificat de G SLU (foli 105) en el què es manifesta que el Sr. J.S. li va encarregar a la citada empresa la realització d'un projecte de sosteniment per l'excavació necessària per a construir el Conjunt residencial anomenat Q a la Parròquia X amb un cost de 23.493,60 euros, raó per la qual la defenent reclama aquesta suma a l'agent, sense que en ell consti la resolució del problema de filtracions que, segons la recurrent

afectava a l'aparcament de l'immoble. No obstant, fins i tot sense tenir en compte l'informe realitzat per P, cal destacar que no s'ha acreditat a les actuacions que el projecte presentat per I SA mitjançant un doble mur de drenatge no evités les filtracions, o reduís l'aparcament en un 20% de la seva superfície. En tot cas, en la proposta de I SA no quedava inclosa la realització del projecte d'excavació i sosteniment de talussos que va portar a terme el Sr. X.B. (foli 105), com resulta de l'apartat setè del projecte presentat per I SA (foli 23), en el què es recull entre els treballs no inclosos en el mateix, entre altres, els de realització d'estudis geotècnics i topogràfics i els de projectes de moviment de terres i protecció/contenció de talussos, treballs que segons la contesta a la demanda de la defenent van ser encarregats al Sr. X.B. (foli 97 in fine).

VIII.- Argumenta igualment la recurrent que el projecte constructiu d'estructura presentat per I SA va ser rebutjat pel Sr. J.S., com es dedueix de les seves manifestacions (foli 309 en relació al 167). No obstant, es tracta de manifestacions de l'arquitecte responsable de l'obra que no venen recolzades per l'existència de cap protesta en aquest sentit en el curs de les relacions entre les parts, ni per cap altre prova imparcial i que no resulten del peritatge aportat a les actuacions, ja que, podent-ho fer, la recurrent no va efectuar cap pregunta al pèrit sobre aquesta qüestió (foli 250).

També defensa la recurrent que el peritatge realitzat per P entenia que ella havia d'abonar a l'adversa la suma de 73.329,33 euros, mentre que aquesta fixa la suma que se li deu en 62.881,86 euros, però aquesta diferència no implica que l'informe sigui incorrecte, sinó que els càlculs en els què es va basar la demanda eren diferents d'aquells en els què es va fonamentar el pèrit, tenint en compte que l'agent és lliure de reclamar en la seva demanda una suma inferior a la què es dedueix del peritatge portat posteriorment a terme a les actuacions.

VIII.- Subsidiàriament, la recurrent sol·licita que siguin apreciades les greus mancances de l'informe de P que ha induït a error a l'Hble. Tribunal de Batlles a l'hora de resoldre el present litigi, però ni s'oposa a ell quan ho hauria

pogut fer, ni acredita aquestes mancances d'acord amb un informe pericial imparcial, ja que els que s'aporten per la defenent estan elaborats per arquitectes contractats per ella (folis 174 a 180) i en el presentat pel Sr. J.R., que va ser un dels arquitectes que va participar en la direcció del projecte, ni tant sols es fa referència a l'existència de defectes, encara que manifesta que l'agent no va realitzar alguna de les activitats que se li havien demanat (foli 179).

Estima igualment la recurrent que el percentatge màxim de compliment per part de l SA que es pot admetre en relació al projecte d'estructura s'ha de reduir de 96,22% al 92,44% i, en relació a les façanes, del 65,43% al 30,70% o, com a molt, al 35,93%, de tal manera que, si l SA va emetre factures per import de 261.823,10 euros i ella n'havia pagat 218.940,53, més altres 23.493,60 euros que va haver de pagar a un altre empresa per resoldre els problemes de l'aparcament dels immobles, com a molt havia de pagar 19.388,97 euros o, sinó s'incloïa la factura emesa pel Sr. X.B., l'import de 23.493,60 euros.

No obstant, com hem posat de relleu, la factura emesa pel Sr. X.B. no havia de ser suportada per l'agent i l'import de 218.940,53 euros que la recurrent manifesta haver pagat comprèn 40.000 euros que ella diu que va abonar a l'agent, pel que fa a 20.000 euros, en metàl·lic a la oficina de Barcelona de l'agent i, pel que fa als 20.000 euros restants, mitjançant un ingrés bancari i si bé consta a les actuacions que en data 9 de desembre del 2009 va fer un ingrés de 20.000 euros (foli 153), que és el que reconeix l'agent, no consta que en fes cap altre, ni l'agent ho ha reconegut, raó per la qual la suma que ha pagat s'ha de reduir a 198.940,53 euros.

Per aquestes raons, si la recurrent, segons manifesta, havia de pagar 261.823,10 euros a l'agent i en va pagar 198.940,53, vol dir que deu l'import de 62.882,57 euros, que, amb una diferència de 30 cèntims d'euro, és la suma que la condemna a pagar la Sentència objecte del present recurs, raó per la qual procedeix la seva confirmació.

IX.- Finalment, la recurrent recull en l'apartat "Altres conclusions" el greuge que ja apuntava a la instància, en el sentit de que la seva acceptació de l'oferta emesa per l'agent no va ser total, com afirma l'agent, sinó parcial. No obstant, aquesta Sala considera, en el mateix sentit que la Sentència d'instància, que del document número 2 adjuntat amb la demanda (foli 25) davalla que, com resposta a l'oferta de l'agent, el Sr. X.S.M. en nom de la defenent va manifestar que adjuntava *"l'aprovació signada respecte a la vostra proposta de Q i el mateix reiterava en el document d'acceptació que es feia sense cap restricció (foli 26), mentre que cal entendre que si no s'hagués acceptat totalment la proposta caldria haver-ho assenyalat, tot això sense perjudici de que l'apartat d'assistència tècnica, que estava inclòs inicialment en el projecte, no es facturés, com es va fer, atès que, malgrat haver estat acceptat, finalment no es va portar a terme.*

X.- En desestimar-se el recurs, procedeix imposar les seves costes a la part recurrent, de conformitat amb allò que disposa el Codi 7,51,5.

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas,

La Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

DESESTIMAR el recurs d'apel·lació interposat per la representació processal de la societat C SA contra la Sentència dictada per l'Hble. Tribunal de Batlles en data 7 de febrer del 2017, que CONFIRMEM íntegrament, imposant les costes d'aquesta alçada a la part recurrent.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a l'Hble. President de la Batllia, per al seu coneixement i als efectes escaients, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-